

Figur 3. Röntgen visar en fraktur genom midjan av os scaphoideum, troligen inte helt färsk (första bilden). Två månader senare ser man tendens till pseudartros (andra bilden).

onödan under två veckor uppvägs väl av vinsten av att undvika pseudartros, som i många fall kan leda till betydande handikapp.

Bristande rutiner orsakade försening

Patienten i det här fallet drabbades dessutom av en diagnosförsening genom bristande rutiner efter det att eftergranskningen av bilderna visat frakturen. Ett energiskt sökande efter patienten hade säkert lyckats och rätt behandling hade kunnat ges.

Återhållsamhet med antibiotika ställer krav på tidig uppföljning

En läkare som avstår från konventionell antibiotikabehandling påtar sig ett särskilt ansvar för att patientens tillstånd följs upp.

Det är en slutsats som dras av ett fall som redovisas i Riskronden nr 9 1996.

En 2-årig flicka kom med sin pappa till akutmottagningen på ett länsdelssjukhus. Hon hade i ett dygn haft sekretion ur vänster öra. Vid undersökningen var hon pigg och till synes helt opåverkad.

Otoskopi visade en normalställd och oretad trumhinna på höger sida. På vänster sida skymdes sikten av sekret i yttre hörselgången. Bara en liten del av trumhinnan kunde inspekteras, den tedde sig relativt oretad.

Läkaren bedömde tillståndet som mediaotit med sannolik perforation. Han ansåg att man skulle avvakta. Pappan uppmanades att höra av sig om flickan fick värk, feber eller andra symptom. Annars skulle han beställa tid för kontroll om ett par månader.

Efter 17 dagar återkom flickan och undersöktes av en annan läkare. Hon

hade haft stigande feber ett par dagar, men hennes allmäntillstånd var fortfarande gott.

Vänster ytteröra stod ut från huvudet och huden bakom örat var rodnad och varm. I hörselgången fanns gulgrönt sekret och det gick inte att inspektera trumhinnan. Man misstänkte mastoidit.

Nästa dag opererades flickan med uppmejsling av benet bakom örat. När man kom in i cellsystemet tömde sig en stor mängd var. Efter dränering och behandling med antibiotika skedde en normal läkning.

Läkaren som först undersökte flickan hänvisade till en aktuell diskussion i fackpressen om risken för antibiotikaresistens vid rutin användning av antibiotika på vida indikationer.

Riskronden är inte rätt forum för en diskussion av dessa komplicerade problem, menar Riskronden, som drar två slutsatser av fallet:

1. Ett barn kan utveckla en svår mastoidit med opåverkat allmäntillstånd.

2. Den som avstår från konventionell antibiotikabehandling påtar sig ett särskilt ansvar för att patientens tillstånd följs upp. •

Missade laboratoriesvar återkommande problem

Missade eller missuppfattade laboratoriesvar är ett återkommande problem i all medicinsk verksamhet och det finns all anledning att vid varje enhet se över sin praxis från säkerhets synpunkt.

Det konstateras i Riskronden nr 10 1996 där man berättar om en 82-årig manlig patient. Denne hade för ett par dagar sedan skrivits ut efter vård för hjärtinfarkt.

Han återkom till sjukhuset sent på natten med obehag och tryck centralt över bröstet. Han tyckte inte att symptomen påminde om kärlekskramp men var orolig och hade inte kunnat sova.

EKG visade svikt- eller ischemibild men avvek inte från den senaste registrering från förra vårdtillfället.

Det rädde platsbrist varför mannen lades in på en observationsplats vid akutmottagningen i stället för som vanligt på hjärtintensiven.

När mannen kom in ordinerades blodprov, bl a CK och CKB, som infarktprov. Samma prov togs igen på morgonen.

De första provsvaren bedömdes som normala. Mannen hade inte haft några obehag eller bröstsmärtor under natten.

Klockan 9 på morgonen fick jourhavande läkare åter provsvar som bedömdes som normala. Patienten fick åka hem.

Senare framkom det att samma provsvar av misstag visats upp för jourhavande två gånger. I själva verket hade man uppmätt en stegring av CKB som uttryck för en reinfarkt. Mannen kallades tillbaka till sjukhuset.

Sannolikt betingades misstaget åtminstone till en del av att patienten inte vårdades på en ordinarie intensivvårdsavdelning med väl inkörda rutiner för hantering av provsvar.

Men missade eller missuppfattade laboratoriesvar är ett återkommande problem inom all medicinsk verksamhet, påpekar Riskronden. •